

ΣΤΟ ΠΕΡΙΘΩΡΙΟ ΤΗΣ ΙΣΤΟΡΙΑΣ

ΑΝΕΚΔΟΤΑ ΑΠΟ ΤΗ ΖΩΗ ΤΟΥ ΚΥΒΕΡΝΗΤΟΥ Ι. ΚΑΠΟΔΙΣΤΡΙΑ

Καποδίστριας και Σπ. Τρικούπης. 'Η ανεξαρτησία του χαρακτήρες του Κυβερνήτου. Μετά τη δολοφονία του Καποδίστρια. 'Η μετανόια των ενόχων. Τι είπε ο λόρδος "Αμπερδην για τον Κυβερνήτη της 'Ελλάδος. «Γνήσιος 'Ελλη». Τα ειλικρινή και ιππετικά λόγια του Πετρόμπεη. «Τὸ αίμα του με παιδεύει !.....». 'Η εμπιστοσύνη του λαού, κ.τ.λ. κ.τ.λ.



ΕΛΕΙΟΤΕΡΗ εικόνα του πρώτου Κυβερνήτου της 'Ελλάδος Ι. Καποδίστρια δίνουν μερικά ανέκδοτα γύρω από τη ζωή και τη δράση του, γιατί τὸν δείχνουν πως πραγματικῶς ἦταν καὶ μαρτυροῦν τὴν ἀγάπη του γιὰ τὴν πατρίδα καὶ τὴν ὑπέροχη ἀνώτερη ψυχὴ του.

Ο Σπ. Τρικοῦπης, πατέρας τοῦ ἀσκητή-στον Χαριλῶν Τρικοῦπη, ἦταν φανατικῶτα ἀγγλόφιλος. Γι' αὐτὸ τὸ λόγο, διαμύλησε μὲ τὸν κυβερνήτη καὶ ἀναγκάστηκε νὰ παραιτηθῇ, ὁ 'Αγγλος πρέσβης πήγε στὸν Καποδίστρια καὶ τοῦ εἶπε ὅτι ἀν φέ-γει ὁ Τρικοῦπης ἀπὸ τὴ θέσι του, θὰ δια-σαρευθῆθῃ ἡ 'Αγγλία. Τότε ὁ Καποδίστριας ἀποκρίθηκε ἀγέφυγα :

— Τὴ στιγμὴ πού ἡ 'Αγγλία ἢ ὀποιαδή-ποτε ἄλλη Μεγάλῃ Δύναμις, θὰ θελήσῃ ἀ-πιβάλῃ στὴν 'Ελλάδα τὸν ἕνα καὶ τὸν ἄ-λλο πολιτικὸ ἀνδρα, ἐγὼ δὲν θὰ εἶμαι πλέον κυβερνήτης τοῦ τόπου αὐτοῦ !..

Χρειάζοταν μεγάλη τόλμη γιὰ νὰ μιλῆσῃ μ' αὐτὸ τὸν τρόπο ὁ κυβερνήτης τῆς ἀσημαν-τής 'Ελλάδας πρὸς τὸν ἀντιπρόσωπο τῆς παντο-δύναμις 'Αγγλίας. 'Αλλὰ καὶ ὁ Καποδίστριας ἐν-νοοῦσε νὰ μὴν ὑποχρῆστῃ σὲ καμιά ξενικὴ ἐκβολή. Κι' αὐτὸ κυρίως τὸν ἔβγαλε.

Σχετικὸ μὲ τὴν ἀνεξαρτησία του, εἶνε καὶ τὸ ἀκόλουθο ἀνέκδοτο τοῦ Καποδίστρια :

Ὁ ἀρχηγὸς τοῦ Γαλλικοῦ στρατοῦ τῆς κατοχῆς ἐπρότεινε κάποτε στὸν κυβερνήτη, διαν περιηγεῖτο τὴν Πελοπόννησο, νὰ τοῦ δώσῃ στρα-τιώτες νὰ τὸν φρουροῦν, πρὸς ἀποφυγὴν παντοῦ κινδύνου. 'Αλλὰ ὁ Καποδίστριας τὸν εἰχαρίστησε μὲ εὐγένεια καὶ τοῦ ἀπάντησε :

— Σὰν κυβερνήτης τῆς 'Ελλάδος πού εἶμαι, πρέπει νὰ φρουροῦμαι ἀπὸ 'Ελλήνας. Ἐν ἰσταν-τήσω στὸ σημείο νὰ ἔχω ἀνάγκη νὰ μὲ φυλάξῃ ξε-νικὴ φρουρά, τότε θὰ παραιτηθῶ ἀμέσως ἀπὸ τὴ θέσι μου !..

Ὅταν, μιὰν ἄλλη φορὰ ὁ πρέσβης τῆς 'Αγ-γλίας συμβούλευε τὸν Καποδίστρια νὰ μὴ γυρῆσῃ στὴν πόλι τοῦ Ναυπλίου, χωρὶς ἀκολουθία καὶ νὰ φυλάξῃ τὴ ζωὴ του, ὁ κυβερνήτης ἀποκρίθηκε μὲ ψυχραιμία :

— Οἱ 'Ελλήνες δὲν ῥέπουν στὶς δολοφονίες. 'Αλλοστε θὰ σεβαστοῦν τ' ἄσπρα μου μαλλιά. Τέ-λος ἢ ζωὴ καὶ ἄνθρωποῦ θρίσκειται πρὸς τὸ χέρι τοῦ Θεοῦ !..

Κι' αὐτὸ ἀκόμα πὸ ὅσο ἦταν ζωντανὸς τὸν ἀντιπολιτευτικῶν, ὅταν δολοφονήθηκε ὁ Καποδίσ-τριας κατὰλαβαν τὸ κακὸ πὸν ἕκαμα στὴν πα-τρίδα καὶ μὲ κάθε τρόπο προσπάθησαν ν' ἀλλα-γοῦν ἀπὸ τὸ βάρος τῆς συννενοχῆς.

Ὁ 'Αλ. Μαυροκορδάτος πρῶτος ἐδῆλωσε στὰ 1844 στὴν 'Ελληνικὴ Βουλὴ :

— Ἐσεβάσθην πάντοτε τὸν κυβερνήτην διὰ τὰς ἀρετὰς καὶ τὰ προτερημάτα του, καὶ μάλλον φίλος ἢ ἐχθρὸς αὐτοῦ ἦμην. Διὰ τοῦτο καὶ προ-θύμως ἠπαθήσθην τὴν περὶ ἀνεθάρσεως ἀνδραγίας ἐν τῇ 'Εθνοσυνελεύσει πρῶτα, καίτοι ἀκαίριος γενομένην. Δὲν ἤμην συντάκτης τοῦ «Ἀπόλλωνος», (τῆς ἐφημερί-δος πού ἐπολειμῆσε ἄγρια τὸν Καποδίστρια)...»

Καὶ ἄλλος ἀσπονδὸς ἐχθρὸς τοῦ Καποδίστρια, ὁ Σπ. Τρικοῦπης, δηγιεῖται τὸ ἔξης στὴν ἱστορία τῆς 'Ελλην. Ἐπαναστάσεως :

«Ὅταν ἦμουν εἰς τὴν 'Αγγλίαν, ὁ λόρδος "Αμπερδην μὸυ εἶ-πε εἰς μίαν συνομιλίαν μας :

— "Ἄδικα ἢ 'Αγγλία ἐπολέμησε τὸν Καποδίστρια ὡς φιλό-ρωσσο. Τώρα εἰλέπω ὅτι ὁ Καποδίστριας δὲν ἦταν παρὰ γνήσιος "Ελλη» !..

Μὰ καὶ ὁ Πετρόμπεης Μαυρομιχάλης μετάνοωσε γιὰ τὴ δολο-φονία τοῦ κυβερνήτου, ὡς δὲ δηγιεῖται ὁ Δ. Δημητρακάκης στὰ "Α-νέκδοτα Ἀπομνημονεύματά του, τὰ ὁποία ἐδημοσίευσε ὁ κ. Ι. Βλα-χογιάννης.

«Κατὰ τὸ 1840, δηγιεῖται ὁ Δημητρακάκης, ὁ Πετρόμπεης Μαυρομιχάλης ἐβράκονα, μὰ μὲ διαφροσινῶς ἄλλους τὸν σπεί-ρι τοῦ λατρωτοῦ λόρδου Διον. Πέρρου. Ὁ στρατηγὸς Μαυρογιάννης ἄρχισε τότε νὰ κατακρίνῃ τὴν Κυβέρνησιν τοῦ "Θωονος, πὸν δὲν ἔβαινε παράδειγμα τί συνέβῃ μὲ τὸν κυβερνήτη καὶ δὲν ἔβαζε

μυαλό.

«Ὁ Πύρρος ὅμως, στενὸς φίλος τῶν Μαυρομιχάλειων, ἐβῆκε ἀφορμὴ νὰ κομπλιμεντῆ τοῦ Μαυρομιχάλη κι' ἄρχισε νὰ κατη-γορῆ τὸν Καποδίστρια μὲ πικρία. 'Αλλὰ ὁ Πετρόμπεης τὸν διέκο-ψε ἀμέσως καὶ τοῦ εἶπε :

— «Δὲν τὰ λές καλά, φιλόσοφε ! 'Ανάθεμα τοῦς 'Αγγλογά-λους πὸν ἦσαν ἢ αἰτία. Κι' ἐγὼ ἔχασα τοῦς δικούς μου καὶ τὸ ἔθνος ἔχασε ἕναν ἄνθρωπο πὸν δὲν θὰ τὸν ξαναβρῆθῃ. Καὶ τὸ αἴμα τὸν μὲ παιδεύει ὡς σήμερα !».

Ὁ ἱπποτικὸς Μανιάτης ἔδειξε ἔτσι ὅλη του τὴ μετάνοια γιὰ τὴ διαγογή τὴ διή του καὶ τῆς οἰκογενείας τὸν ἀπέναντι τοῦ κυβερνή-τη καὶ ξεσεπάει ταυτοχρόνως τὸν ἀκαίσιον ὀλοο πὸν ἔταξαν στὸ δῶμα τῆς δολοφονίας ὁ πρέσβης τῆς 'Αγγλίας καὶ τῆς Γαλλίας.

Ἡ ἐμπιστοσύνη πὸν εἶχε ὁ λαὸς στὸν κυβερνήτη του φαίνεται κι' ἀπὸ τὸ ἀκόλουθο ἀνέκδοτο πὸν δηγιεῖται ὁ σύγχρονός του Α. Πα-παδόπουλος. 'Ἐνα παλληκάρκι στὴν 'Αρχαδία σκόπευε νὰ κλέψῃ ἀπὸ ἕνα γείτονα τὸν μερικὰ γιδποβάτα. Ὁ τσοπάνης πὸν φύλαγε τὰ πρόβατα τόμειε καὶ τοῦ εἶπε :

— Δὲν θὰ τοῖμήσῃς νὰ τὸ κἀμῃς αὐτό.

— Γιατί ; ῶρησε τὸ παλληκάρκι.

— Κύνταξε πῶς ἀπὸ τ' αὐτὰ τῶν προβάτων, τοῦ ἀποκρίθηκε ὁ τσοπάνης, καὶ θὰ δῆς ὅτι στὸ καθένα εἶνε γραμμένο τὸ ὄνομα τοῦ κυβερνήτου :

Ἀπὸ τότε ἔμεινε παρομοιωδῆς ἡ φράσι : «Ὁ κ υ β ε ρ ν ῆ τ η ς φ υ λ ἄ ε ι τ ἄ π ρ ὀ β ἄ τ α» !

Ὅταν ὁ Πολυζωίδης, μὲ τὴν ἐφημερίδα τοῦ «Ἀπόλλων» ἄρχισε νὰ ἐπιτίθειαι συκοφαντικὰ στὸν Καποδίστρια, ἕνας φίλος τοῦ κυβερνήτου ἐπήγε καὶ τοῦ εἶπε ὅτι μπορεῖ νὰ διακόψῃ τὴν ἐκδοσί του «Ἀπόλλωνος», ἀρκεῖ νὰ τοῦ δώσῃ τὰ μέσα νὰ ἰδρῶσι τὸ Ναύ-πλιο μιὰν ἄλλη ἐφημερίδα. 'Αλλὰ ὁ Καποδίστριας τοῦ ἀπάντησε :

— Ξερετε καλά ὅτι πάντα ἐθεώρησα ἀνάξιο πρῆγ-μα γιὰ ἕναν ἀρχηγὸ κράτους τὸ νὰ ταπεινώνεται καὶ ν' ἀπαντᾷ στὶς συκοφαντίες πὸν τοῦ οἰχόνου ἢ ἐφημερίδες. Εἶχα μάλιστα τὴν εὐτυχία, διαν ἦμουν στὴ Ρωσία, νὰ πείσω καὶ τὸν αὐτοκράτορα 'Αλέ-ξανδρο ν' ἀκολουθῆσῃ τὴν συμβουλή μου καὶ νὰ πε-μφροῦσῃ τὶς ἐπιθέσεις τοῦ τύπου πὸν ἡ ἀγγλικῆς ἐφημερίδες διέδιδαν ἐναντίον του. Θέλετε λοιπὸν ν' ἀλλάξῃ σήμερα ἀρχῆς προκειμένου μάλιστα ἀπο-στασιατικὰ γιὰ τὸ αἶμαί μου ; Αὐτὸ μὸ εἶνε ἀδύ-νατον. 'Αλλοστε, οὔτε ὁ φόβος τῶν ραδιουργιῶν τοῦ Μαυροκορδάτου καὶ Σπυρτοφίας, οὔτε ἡ σπῆ-λες μερικῶν ἀγγλοφίλων ἐφημερίδων, οὔτε ἡ δια-τρίβει τοῦ «Γαυδοῦμου τῆς Σμῶνης» καὶ τοῦ λιμ-ποῦ τοῦ «Ἀπόλλωνος» τῆς "Υδρας θὰ μὲ κἀμουν νὰ λοξοδοφωμῶ ἀπὸ τὴν πορεία μου !

Ὁ πρέσβης τῆς 'Αγγλίας Ντόωνς μισοῦσε θανά-σιμα τὸν Καποδίστρια. Βέβαια σ' αὐτὸ ἀκολουθοῦ-σε τὴν πολιτικὴ τῆς κυβερνήσεώς του, ἢ ὅποια, ἐν-τελὸς ἀδικαιοσύνης, ἔθεωροῦσε τὸν Καποδίστρια ὡς ὄργανο τῆς Ρωσσοικῆς πολιτικῆς κι' ὡς ἐχθρὸ, κατὰ συνέπεια, τῆς 'Αγγλίας. 'Αλλὰ εἶχε ὁ Ντό-ωνς καὶ ἕνα προσωπικὸ λόγο γιὰ νὰ ἐχθρευεῖται τὸν κυβερνήτη.

Ὅταν ἤθεε ὁ Καποδίστριας στὴν 'Ελλάδα ἔμαθε ὅτι ἔξενι, ὡς τὴ στιγμὴ ἐκείνη, ἐλεηλατοῦσαν τὶς ἀρχαιοθῆτες. Γιὰ νὰ ὠσῃ λοιπὸν ὅτι ἀπόμεινε ἀπὸ τὴ διαρρηγῆ μακρῶν χρόνων, ἐξέδωσε μιὰ ἀστηρη διαταγὴ διὰ τῆς ὁποίας ἀπηγορευετο ἡ ἔξαγογῆ ἀρ-χαιοθῆτων ἀπὸ τὴν 'Ελλάδα.

Μολαταῦτα, μιὰ νύχτα, μερικὸι χαμῆλῆδες κοιουλόσαν στὸ λι-μάνι τῆς Ἀίγινας, πρωτενοῦσῆς τῆς 'Ελλάδος τότε, μερικὰ κибώτια «τοῦμα γιὰ μετακράσιμα.

Οἱ ὑπάλληλοι τοῦ τελωνείου, ἐφαρμοζόντες τὶς διαταγῆς τῆς Κυ-βερνήσεως, ἔπισαν τὸν χαμῆλῆδες καὶ κατάσχεσαν τὰ κибώτια, τὰ ὁποία ἐπρόκειτο ν' ἀνοῖξουν καὶ νὰ ἐξετάσουν. Ἐξῆρνα ἕνα ἀπ' τοῦς χαμῆλῆδες ἄρχισε νὰ φωνάζῃ καὶ νὰ λέη ὅτι τὰ κибώτια δὲν ἔβρετε ν' ἀνοῖχθουν γιατί ἦσαν τὸ πρῶτον τῆς 'Αγγλίας καὶ ἐπομέ-νος ἐξαιροῦντο ἀπὸ τὴν τελωνειακὴ ἐπιθεώρησι.

Μὰ οἱ τελωνειακοῖ, ἀδιαφοροῦντες γιὰ τὶς διαμαρτυρίες αὐτές, ἀνοῖξαν τὰ κибώτια καὶ τὰ ὄρθαν γεμάτα ἀπὸ θαυμάσια ἀρχαία ἀγ-γεῖα, κομμάτια διαφόρων ἀγαθμάτων καὶ ἄλλας ἀρχαιοθῆτες. Ὅλ' αὐτὰ τὰ ἔστειλε στὴν 'Αγγλία ὁ πρέσβης Ντόωνς, ὁ ὁποῖος ἐξα-κολουθοῦσε τὴ ληλασίαν τῶν ἀρχαίων μνημείων, ἀδιαφοροῦντας γιὰ τὶς διαταγῆς τοῦ κυβερνήτου. Φυσικὰ ἡ ἀρχαιοθῆτες αὐτές κατεστῆ-θησαν κι' ἀπὸ τότε ὁ Ντόωνς μισοῦσε θανάσιμα τὸν Καποδίστρια.

ΚΩΣΤΑΣ ΚΑΙΡΟΦΥΛΑΣ



Ὁ Ἰωάννης Καποδίστριας